

Hayr

Gönderen Kadir Hatipoglu - Temmuz 10 2014 13:44:20

İslam dini, iman esaslarına bağlı, hak ve adalet üzere yaşayan bir ahlak toplumu oluşturmayı gaye edinmiştir. İdeal manada bir İslam toplumunun oluşumu ise, öncelikle İslami esasların, ruhlarda yer edip vicdanlarda kökleşmesi ve beşer hayatının yapısına işlenmesiyle mümkündür. Kur'an, şaşmaz kılavuzluğu ile ruhlara dinamizm, davranışlara da hareketlilik kazandırarak insanlığa canlı ve faal bir hayat iksiri sunmuş, böylece onları hakka ve hayra yönlendirmiştir. Kişilerin köleliklerden, toplumların da fesat amillerinden korunmasının hayatta Allah'ın nizamının uygulanmasıyla gerçekleşeceğini kabul edersek, vicdanlara Allah inancını, cemiyete de O'nun nizamını hakim kılmanın kaçınılmaz bir gereği olduğu sonucuna varırız. Bu gerek bize, Kur'an'ın zemininde gerçekleşecek durduğu "Hayr" mefhumunu hatırlatır. Şimdi bu mefhumu asıl ve manalarıyla kavramaya çalışalım. "Hayr" kelimesi "Hayere" fiilinin mastarı olup, "iyi, faydalı ve yararlı olmak, iyilikte üstün gelmek" manalarına gelir. Ayrıca "fayda, lezzet ve saadet vermesi yönünden zatı itibarıyla güzel olana" hayr denildiği gibi (el-Mu'cemu'l Vasit, (H-Y-R) Md.), "bir şeyin eksiksiz olarak ortaya çıkmasına da" hayr denilmiştir. (el-Müncid, (H-Y-R) Md.) üstünlik ismi (ism-i tafdil) olarak "daha iyi" anlamındaki hayr kelimesi, aynı zamanda "temiz ve güzel mal" £ُتِبَعَلَيْكُمْاِذَاحَضَرَاَحَدَكُمُالْمَوْتُاِنْتَرَكَخَيْرًااَلْوَصِيَّةُلِلْوَالِدَيْنِوَالْاَقْرَبينَبِالْمَعْرُوفِحَقًّاعَلَىالْمُتَّقينَ Birinize öğleliğin geldiği vakit, bir hayır (bir mal) bırakacaksa, babası, anası ve en yakın akrabası için meşru bir surette vasiyet etmek, Allah'tan korkan kimseler üzerine yerine getirilmesi vacib bir hak olarak size farz kılındı. (Bakara, 2/ 180) وَاِنَّهُلِحُبِّالْخَيْرِلَشَديدٌ Gerçekten o دنیا malını güzel ok sevdiği için katıdır. (Adiyat, 100/8) (Adiyat, 8) manasına da gelir. Hayr terimi, "meşru olmak şartıyla herkesin beğenip rağbet ettiği nesnedir" diye tanımlanmış ve genel olarak iki kısma ayrılmıştır. a- Hayr-ı Mutlak: "Her durumda beğenilip herkesin rağbet ettiği şeylerdir". Akıl, ilim, cennet gibi. b- Hayr-ı Mukayyed: "Bir kimse yanında iyi kabul edildiği halde diğerine göre iyi kabul edilmeyendir". Güzel mal gibi. Dini

bir mevhum olarak hayr, "dinin ve salim aklın beğenip sevdiği, yapılmasını istediği ve Allah'ın rızasını kazanmaya vesile kabul ettiği her türlü şeyler ve işlerdir." Hayrın zıddı ise, "dini ilmi ve ahlaki kurallara aykırı düşünüşen iradeli iş ve davranışlar" anlamına gelen "şer" dir. Hayr ve Şer Allah'tandır İslam itikadına göre hayr ve şer Allah'tandır.

Kur'an ve Sennet de her şeyin, hayrın ve şerrin yaratıcısının Allah olduğu bildirilmiştir.

1584;1604;1616;1603;1615;1605;1615;
1575;1604;1604;1617;1607;1615;
1585;1614;1576;1617;1615;1603;1615;1605;1618;
1604;1614;1575; 1575;1616;1604;1607;1614;
1575;1616;1604;1617;1614;1575; 1607;1615;1608;1614;
1582;1614;1575;1604;1616;1602;1615;
1603;1615;1604;1617;1616; 1588;1614;1609;1618;1569;1613;
1601;1614;1575;1593;1618;1576;1615;1583;1615;1608;1607;1615;
1608;1614;1607;1615;1608;1614; 1593;1614;1604;1609;
1603;1615;1604;1617;1616; 1588;1614;1609;1618;1569;1613;
1608;1614;1603;1610;1604;1612; İşte Rabbiniz Allah bu! O'ndan başka ilâh yoktur; O, her şeyin yaratıcıdır. O'na kulluk edin, O her şeye vekildir. (En'am, 6/102)
1610;1614;1575; 1575;1614;1610;1617;1615;1607;1614;1575;
1575;1604;1606;1617;1614;1575;1587;1615;
1575;1584;1618;1603;1615;1585;1615;1608;1575;
1606;1616;1593;1618;1605;1614;1578;1614;
1575;1604;1604;1617;1607;1616;
1593;1614;1604;1614;1610;1618;1603;1615;1605;1618;
1607;1614;1604;1618; 1605;1616;1606;1618;
1582;1614;1575;1604;1616;1602;1613;
1594;1614;1610;1618;1585;1615;
1575;1604;1604;1617;1607;1616;
1610;1614;1585;1618;1586;1615;1602;1615;1603;1615;1605;1618;
1605;1616;1606;1614;
1575;1604;1587;1617;1614;1605;1614;1575;1569;1616;
1608;1614;1575;1604;1618;1575;1614;1585;1618;1590;1616;
1604;1614;1575; 1575;1616;1604;1607;1614;
1575;1616;1604;1617;1614;1575; 1607;1615;1608;1614;
1601;1614;1575;1614;1606;1617;1609;
1578;1615;1572;1618;1601;1614;1603;1615;1608;1606;1614; Ey insanlar! Allah'ın zeminizdeki nimetini anın. Allah'tan başka bir yaratıcı mı var? O size günden ve yerden rızık verir. O'ndan başka ilâh yoktur. O halde (haktan) nasıl ödüllendirilirsiniz? (Fatır, 35/3) 1575;1614;1604;1604;1617;1607;1615;
1582;1614;1575;1604;1616;1602;1615;
1603;1615;1604;1617;1616; 1588;1614;1609;1618;1569;1613;
1608;1614;1607;1615;1608;1614; 1593;1614;1604;1609;
1603;1615;1604;1617;1616; 1588;1614;1609;1618;1569;1613;
1608;1614;1603;1610;1604;1612; Allah, her şeyin yaratıcısıdır. Her şey zeminine vekil de O'dur. (Zümer, 39/62) "Her türlü nimet ve rahatlığı" ifade eden "hayr" ile, "kötülik ve musibet"i ifade eden "şer'in, Kur'an'da "amel" kelimesiyle kullanılması insanın iyiyi kötüyle sevip, iyi işler yapabileceğine, kötüyle; kârlardan de sakınarak doğruluk yolunda yararlanabileceğine işaret

eder. فَمَنْ
يَعْمَلْ
مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ
خَيْرًا
يَرَهُ ()
وَمَنْ
يَعْمَلْ
مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ
شَرًّا
يَرَهُ () Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu
göreceptir. Her kim, zerre kadar şer işlemişse onu göreceptir. (Zilzal, 99/7) İnsan ister
iyi isterse kötü işler yapsın, yaptığı işleri yaratan Allah'dır ama seçip kazanan ve
hak eden kuldur. Şu kadar var ki Allah iyiliğin yapılmasına razı, kötülüğün
işlenmesine ise razı değildir. Hayrın Fazileti ve Önemi Din, Allah'ın insanlara bildirdiği ilahi
bir kanun, dindarlık ise insanın kendi arzusu ile bu nizamı uyması olduğuna göre, hakiki
iyilik, hayrı Allah katında iyi olduğu için yapmaktır. Çünkü böylesi bir
imanla hayr işlemek Allah'ın hoşnutluğunu talep demektir. Allah katında hayr olan her işin
neticesinde bir sevabın bulunduğu, bu sevabın en büyüğünün ise "Allah'ın
rızası" olduğu kabul edilirse hayrın fazileti ve önemi inkar edilmez. Kur'an'ın, hayra davet
edenleri "en hayırlı ümmet" olarak nitelendirmesi hayrın faziletini;
كُنْتُمْ
خَيْرَ
اُمَّةٍ
اُخْرِجَتْ
لِلنَّاسِ
تَاْمُرُونَ
بِالْمَعْرُ
08;فِ
وَتَنْهَوْن
14; عَنِ
الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُو
06;َ بِاللّهِ Siz insanlar
için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder,
kötülükten vazgeçirmeğe çalışır ve Allah'a inanırsınız… (Al-i
İmran, 3/110) "İyilikte insanları yarışa teşvik etmesi" de hayrın önemini belirtir.
وَلِكُلٍّ
وِجْهَةٌ
هُوَ
مُوَلّيهَا
فَاسْتَبِقُ
08;ا
الْخَيْرَات
16; اَيْنَ
مَاتَكُونُو
75; يَاْتِ

بِكُمُ
اللّهُ
جَميعًا
اِنَّ اللّهَ
عَلى كُلِّ
شَىْءٍ
قَديرٌ Ümmetlerden her birinin bir
yönü vardır, o ona yönelir, haydin, hep hayırlara koşun, yarışın. Her nerede
olsanız Allah sizi toplar, bir araya getirir. Şüphesiz ki Allah her şeye kâdirdir. (Bakara,
2/148) يَا
اَيُّهَا
الَّذينَ
امَنُوا
ارْكَعُوا
وَاسْجُدُوا
وَاعْبُدُوا
رَبَّكُمْ
وَافْعَلُوا
الْخَيْرَ
لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ
 "Ey mü'minler, rüku edin, secde edin, Rabbinize ibadet edin, hayr işleyin ki
umduğunuza erip kurtulasınız." (Hacc, 22/77) mealindeki bu ayet ve benzeri diğer ayetler ise,
hayrın, ibadetlerin tümünü kapsayıcı özelliğine ve hayr işleminin gereğine
işaret eder. Hayr işleminin ve hayra davet etmenin en iyi numunesi olan Allah Resulü
(s.a.v.) çeşitli ifadeleriyle hayrın faziletinin yanında mahiyetine de yeterince açıklık
getirmiştir: عن أبى سعيد
(رع) قال:قِيلَ
يَا رسولَ
اللّهِ: أىُّ
النَّاسِ
أفْضَلُ؟
قال(صعم):
مُؤمِنٌ
مُجَاهِدٌ
بِنَفْسِهِ
وَمَالِهِ في
سَبِيلِ
اللّهِ: قِيلَ:
ثُمَّ مَنْ؟
قَالَ: رَجُلٌ
في شِعْبٍ
مِنَ
الشِّعَابِ
يَتَّقى
اللّهَ
وَيَدَعُ
النَّاسَ

مِنْ شَرِّهِ.
أخرجه الخمسة .
(995)- Ebu Saîd (r.a) anlatıyor: "Resúlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'a: "- Ey Allah'ın Resúlü! İnsanların en efdali kimdir?" diye soruldu. Şu cevabı verdi: "- Allah yolunda malıyla canıyla cihad eden mü'min kişi!" "- Sonra kim? diye tekrar soruldu. Bu sefer: "- Tenhalardan bir tenhaya Allah korkusuyla çekilip, şerrinden (dolayı) insanları bırakan kimsedir" diye cevap verdi." [Buharî:, Cihâd 2,Rikâk 34; Müslim, İmâret 122, 123, 127, (1888); Ebu Dâvud, Cihad 5, (2485); Tirmizî:, Fedâilu'l-Cihâd 24, (1660); Nesâî:, Zekât 74, (5, 83), Cihâd 7, (6, 11); İbnu Mâce, Fiten 13, (3978).] عن أنس (رع)
قال: سُئِلَ
رَسُولُ
اللّهِ(صعم):
أيُّ
الْمُؤْمِنِِينَ أفْضَلُ؟
قَالَ:
أحْسَنُهُمْ
خُلُقاً،
قِيلَ: فأيُّ
الْمُؤْمِنِِينَ أكْيَسُ؟
قَالَ:
أكْثَرُهُمْ
لِلْمَوْتِ
ذِكْراً،
وَأحْسَنُهُمْلَهُ
اِسْتِعْدَاداً قَبْلَ
نُزُولِهِ
بِهِمْ: (5853)- Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasulullah (a.s)'a soruldu: "Mü'minlerden hangisi efdal (en faziletli)dir?" "Ahlakça en güzelleridir!" cevabını verdi. Tekrar soruldu: "Pekiyi, mü'minlerden hangisi en akıllıdır?" "Ouml;lümü en çok zikreden ve kendilerine gelmezden önce onun için en iyi hazırlığı yapanlardır. İşte akıllılar bunlardır." (İbnu Mace, Zühd 31, (4259)) عن أبي هريرة (رع) قال: قَالَ رَسُولُ اللّهِ(صعم): أَلا أخْبِرُكُمْ بِخَيْرِكُمْ مِنْ شَرِّكُمْ؟ ثََلاثَ مَرَّاتٍ: قَالُوا:

بَلى،
قَال(صعم)َ:
خَيْرُكُمْ
مَنْ يُرجَى
خَيْرُهُ
وَيُؤْمَنُ
شَرُّهُ،
وَشَرُّكُمْ
مَنْ لا َ
يُرْجَى
خَيْرُهُ
وَلا َ
يُؤْمَنُ
شَرُّهُ. (5856)- Hz. Ebu Hureyre (r.a)
anlatıyor: "Rasulullah (a.s) (bir gün): "Size en hayırlınız ve en şerliniz kim olduğunu haber
vermeyeyim mi?" buyurdular ve bunu üccedil; kere tekrar ettiler. Cemaat: "Evet,
haber veriniz!" dedi. "En hayırlınız, kendisinden hayır umulan ve şerri dokunmayacağı
hususunda emin olunandır; en şerliniz de kendisinden hayır ümit edilmeyen ve
şerrinden de emin olunmaya kimsedir." [Tirmizî, Fiten, 76, (2264).] عن
عائشة (رع) قالت:
قال رَسُولُ
اللّهِ(صعم):
خَيرُكُمْ
خَيرُكُمْ
لاهلِهِ،
وأنَا
خيرُكُم
لاهلِى، وإذا
مَاتَ
صاحِبُكُمْ
فدَعُوهُ. (178)- Hz. Aişe anlatıyor:
"Hz. Peygamber (a.s) buyurdular ki: "Sizin en hayırlınız, ailesine karşı hayırlı olandır. Ben aileme
karşı hepinizden daha hayırlıyım. Arkadaşınız öldüğü zaman (kusurlarını
zikretmeyi) terkedin." (Tirmizî, Menâkıb 85, (3892). عن
عثمان (رع). أنَّ
النبىَّ(صعم)
قالَ:
خَيْرُكُمْ
مَنْ
تَعَلّمَ
الْقُرآنَ
وَعَلَّمَهُ. (430)- Hz. Osman (r.a) anlatıyor: "Resûlullah (a.s) buyurdular ki: "Sizin en hayırlınız
Kur'ân-ı Kerim'i öğrenen ve öğretendir." (Buhârî, Fedâilu'l-Kur'ân 21; Tirmizi, Fedâilu'l-Kur'ân15, 2909; Ebu Dâvud,
Salât 349, 1452 H.; İbnu Mâce, Mukaddime 16,211. H.)
فَقَالَ(صعم):
إنَّ

خَيْرَكُمْ
أحْسَنُكُمْ
قَضَاءً[.
أخرجه الخمسة
إلا أبا داود . (1939)- Hz.
Eb&uirc; Hüreyre (r.a) anlatıyor: Efendimiz (a.s)"…"En hayırlınız, borcunu en iyi
ödeyendir!" buyurdu." (Buhârî, İstikrâz, 4, 6, 7, 13, Vekâlet 5, 6, Hibe
23, 25; Müslim, Musâkât 118-122, (1600-1601), Tirmizî, Büyû
75, (1316, 1317); Nesâî, Büyû 64, (7, 291).] Ayrıca Efendimiz
(a.s)’in; عن أنسٍ (رع)
قَالَ: قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ(صعم):
الدَّالُّ
عَلى
الْخَيْرِ
كَفَاعِلِهِ.
(4681)- Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Resûlullah (a.s) buyurdular ki: "Hayra delâlet eden
onu yapan gibidir." [Tirmizî, İlm 14, (2672).] buyurması ise hayr yapmanın yanında ona vesile
olmanın da önemine ve faziletine işaret eder. وعنه
(رع) قال: قَالَ
رَسُولُ
اللّه(صعم)ِ:
مَنْ دَعَا
الى هُدىً
كَانَ لَهُ
مِنْ الاجْرِ
مِثْلُ
أجُورَ مَنِ
اتَّبَعَهُ
لا َيَنْقُصُ
ذلِكَ مِنْ
أجُورِهِمْ
شَيْئاً،
وَمَنْ دَعَا
الى
ضَلاَلَةِ
كَانَ
عَلَيْهِ
مِنَ الاثْمِ
مثْلُ آثَامِ
مَنِ
اتَّبَعَهُ
لا يَنْقُصُ
مِنْ
آثَامِهِمْ
شَيْئاً. (4680)- Hz. Ebu Hüreyre (r.a)
anlatıyor: "Resûlullah (a.s) buyurdular ki: "Kim bir hidayete davette bulunursa, buna

uyanların sevaplarının bir misli ona gelir ve bu durum, onların ücretlerinden hiçbir şey eksiltmez. Kim bir dalâlete çağırda bulunursa, buna uyanların günahlarından bir misli de ona gelir ve bu onların günahlarından hiçbir eksiltme yapmaz." [Müslim, İlm 16, (2674); Tirmizî, İlm 15, (2676); Ebu Dâvud, Sünnet 7, (4609); Muvatta, Kur'ân 41, (1, 218).] Ayet, ve hadislerde fazileti ve önemi açıkça belirtilen hayrı işlemenin ve hayırlı bir insan olmanın ilk şartı "sağlam bir imanla iyiliği ilke haline getirmektir." Bu şuura eren Müslümanlar, inançlarından kaynaklanan hayr sevgisini hayatlarına nakşedip, yaşadıkları her yerde kalıcı hayr eserleri yapmakla adeta anıtlaşmışlardır. Bu eserler günümüzde olduğu gibi sadece maddi çıkar sağlama amacıyla değil, aksine Allah'ın hoşnutluğunu kazanıp insanlığın ihtiyacını karşılamak gayesiyle yapılmıştır. Hayr Yapmanın Şekli ve Dereceleri: Hayr işlemenin pek çok çeşitleri ve dereceleri vardır. Bunun için insanlar, az veya çok iyilik edecek imkanlara sahiptirler. Ancak bol imkanlara sahip kimseler, hayrın en zorunu göze almakla mükelleftirler. En faziletli hayrın لَنْتَنَالُواالْبِرَّحَتّىتُنْفِقُوامِمَّاتُحِبُّونَوَمَاتُنْفِقُوامِنْ شَىْءٍفَاِنَّاللّهَ بِهعَليمٌ Sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcamadıkça, gerçek iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir. (Al-İmran, 3/92) اِنَّمَانُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِاللّهِلَانُريدُمِْكُمْجَزَاءًوَلَاشُكُورًا "Size sırf Allah rızası için yemek yediyoruz. Sizden ne bir karşılık, ne de bir teşekkürür bekliyoruz." (Dehr,76/ 9), ayetlerinde belirtildiği üzere "en çok sevilen şeyleri Allah yolunda O'nun rızasını kazanmak için sarf etmek" olduğuna işaret eden Kur'an, hayrın sadece maddi imkanlarla yapılamayacağını, kişilerin kendi imkan ve yetenekleri oranında da iyilik yapabileceklerini, yerine göre bir tatlı sözün ve hoşgörünün bile bir hayr olabileceğini bildirmiştir. قَوْلٌمَعْرُوفٌوَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْصَدَقَةٍيَتْبَعُهَااَذًى

وَاللّهُ

غَنِىٌّ

حَليمٌ Bir tatlı dil ve kusurları bağışlamak, arkasından eza ve gönül bulantısı gelecek bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir, halimdir, yumuşak davranır. (Bakara, 2/263) Hayır Yarışının Öncüleri : Kur'an' ın beyanı ile, hayr yarışının öncülerinin peygamberler olduğunu anlamaktayız.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ

وَوَهَبْنَا

لَهُ يَحْيى

وَاَصْلَحْنَا لَهُ

زَوْجَهُ

اِنَّهُمْ

كَانُوا

يُسَارِعُونَ فِى

الْخَيْرَاتِ

وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا

وَرَهَبًا

وَكَانُوا

لَنَا

خَاشِعينَ () Biz de duasını kabul ile icabet ettik de kendisine Yahya'yı ihsan ettik. Ve eşini (doğum yapmaya) elverişli hale getirdik. Doğrusu onlar iyiliklerde yarışıyorlar, umarak ve korkarak bize yalvarıyorlardı. Bize karşı derin saygı duyuyorlardı. (Enbiya, 21/90) Ayrıca Allah'a iman edip, tevhid yolunun takipçisi olan müminler de bu yarışın öncülerindendirler.

اُولئِكَ

يُسَارِعُونَ فِى

الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا

سَابِقُونَ İşte onlar,

iyiliklere koşuşurlar ve iyilik için yarışırılar. (Müminun, 23/61)

ثُمَّ

اَوْرَثْنَا

الْكِتَابَ

الَّذينَ

اصْطَفَيْنَا مِنْ

عِبَادِنَا

فَمِنْهُمْ

ظَالِمٌ

لِنَفْسِه

وَمِنْهُمْ

مُقْتَصِدٌ
وَمِنْهُمْ
سَابِقٌ
بِالْخَيْرَ
75;تِ بِاِذْنِ
اللّهِ ذلِكَ
هُوَ
الْفَضْلُ
الْكَبيرُ Sonra biz o kitabı
kullarımızdan süzüp seçtiklerimize miras bıraktık. Onlardan da nefislerine
zulmeden var, orta yolu tutan var, Allah'ın izniyle hayırlarda ileri geçenler var. İşte bu
büyük lütuftur. (Fatır,35/ 32)
وَالسَّابِق
15;ونَ
السَّابِقُو
06;َ () اُولئِكَ
الْمُقَرَّب
15;ونَ () فى
جَنَّاتِ
النَّعيمِ Önde olanlar
(var ya), onlar öncüdürler. İşte o yaklaştırılanlar, Nimet
cennetlerindedirler. (Vakıa,56/ 10-12) Çünkü mü'minler, hayata dini hakim
kılmanın şuurunda olan ve imanla yücelmenin bizzat hayr olduğunu bilen kimselerdir. Ancak
dinde bilmenin yanında bir de irade meselesinin olduğu hatırlanırsa, hayr yarışına katılıp bu yarışın
öncülerinden olabilmek için, hayrı bilmenin yeterli olamayacağı, ayrıca hayrı
sevmenin de gerekli olduğu unutulmamalıdır. Hayra Davet Müslümanların Vazifesidir:
İslam dini, kişi ve toplum hayatına iyiliği hakim kılmak için "hayra çağırıp iyiliği
emretmeyi ve kötülüklerden sakındırmayı" farz kılmıştır.
وَلْتَكُنْ
مِنْكُمْ
اُمَّةٌ
يَدْعُونَ
اِل.َى
الْخَيْرِ
وَيَاْمُرُو
06;َ
بِالْمَعْرُ
08;فِ
وَيَنْهَوْن
14; عَنِ
الْمُنْكَرِ
وَاُولئِكَ
هُمُ
الْمُفْلِحُ
08;نَ İçinizden hayra çağırın, iyiliği emredip
kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa eren onlardır. (Al-i
İmran, 3/104) Şüphesiz ki hayra davetten maksat, insanları "tevhid inancına ve hak din olan
İslama uymaya" çağırmandır. Hayra çağırmanın en önemli

bölümü ise, “iyiliği emredip kötülükten sakındırmaktır ”. Peygamberlerin insanlığa gönderiliş sebeplerinden birinin de, hayrın hakimiyetini sağlamak olduğunu düşünürsek, "hayra davet" vazifesinin önemini daha iyi kavrama imkanı bulabiliriz. Kur'an'ın mü'minlere yüklediği bu görev ihmal edilirse, ilim ve salih ameller yok olur, din çöküntüye uğrar, sapıklıklar yayılır, cehalet ve bozgunculuk her tarafı kaplar, şu halde Kur'an ve Sünnetle belirtilip ortaya konan hayat şeklinin gerçekleşmesi, iyiliklerin topluma yerleşip kötülüklerin ise yok edilmesi ile mümkündür. İşte bunun için İslam, hayra davet edip her türlümünkerden insanları sakındıran bir toplumun varlığını şart koşmuş, (Al-i İmran, 104) hayr yolundaki sapmalardan hem kişileri hem de toplumları sorumlu tutmuştur.

فَلَوْلَا
كَانَ مِنَ
الْقُرُونِ
مِنْ
قَبْلِكُمْ
اُو.لُوا
بَقِيَّةٍ
يَنْهَوْنَ
عَن.ِ
الْفَسَادِ
فِى
الْاَرْضِ
اِلَّا
قَليلًا
مِمَّنْ
اَنْجَيْنَا
مِنْهُمْ
وَاتَّبَعَ
الَّذينَ
ظَلَمُوا مَا
اُتْرِفُوا
فيهِ
وَك.َانُوا
مُجْرِمينَ Sizden önceki devirlerden bakıyye sahipleri (kitap ehli) yeryüzünde bozgunculuktan vazgeçirmeye çalışsaldı ne iyi olurdu. Fakat onların içinden kurtardığımız pek az kimse bunu yaptı. O zulmedenler ise şımartıldıkları refahın peşine düşüler ve hepsi de suçlu oldular. (Hud, 11/ 116) Başta Ashab-ı Kiram olmak üzere Allah'ın dinine inanıp onu hayatın her yönüne hakim kılmak gayesi ile bu vazifeyi yerine getiren samimi mü'minler, Kur'an' da "en hayırlı ümmet" vasfıyla övgüye mazhar olmuşlardır. Kısacası, Kur'an ve sünnet de hayr konuşup hayr işlemek emredilmiş, kötülüklerin de hepsi yasaklanmış, böylece insanların iyilik ve hayr içinde yaşamaları hedeflenmiştir. Hayr Yolundaki Engeller: Hayr yolunun engellerinden maksat, insanları bu yoldan alıkoyan sebepler ve müsebbipleridir. Bunları sırası ile şöylece belirtebiliriz. İnsanları iyilik yapmaktan alıkoyan sebeplerin başında ilk sırayı hayr yolunun düşmanı olan şeytan alır. Çünkü o, tüm hayrların kaynağı olan imanın düşmanıdır. şeytan yolunun takipçisi olup böylece pek çok kötülüğü huy edinmiş olanlar da hayrı engelleyenlerdir.

وَلَا تُطِعْ
كُلَّ
حَلَّافٍ
مَهينٍ ()
هَمَّازٍ
مَشَّاءٍ
بِنَميمٍ ()
مَنَّاعٍ
لِلْخَيْرِ
مُعْتَدٍ
اَثيمٍ ()
عُتُلٍّ
بَعْدَ ذلِكَ
زَنيمٍ () اَنْ
كَانَ ذَا
مَالٍ
وَبَنينَ ()
اِذَا تُتْلى
عَلَيْهِ
ايَاتُنَا
قَالَ
اَسَاطيرُ
الْاَوَّلينَ
14; Şunların hiçbirine boyun eğme: Yemin edip duran aşağılık, Daima kusur arayıp kınayan, hep lâf götürüp getiren, Hayra engel olan, saldırgan, günahkâr, Kaba ve haşin, sonra da kötülükle damgalı, Mal ve oğulları var diye (böyle davranır). Kendisine âyetlerimiz okunduğunda: "Eskilerin masalları" der. (Kalem, 68/10-15) Özellikle günümüzde insanlığı hayr yolundan uzaklaştıranlar sadece kötülüğü isteyen kişiler değildir. İslam dışı fikirler de insanları hayr yolundan uzaklaştırmaktadır. ‘Kişileri ve toplumları Allah'ın dininden mahrum bırakmak’ gibi sapık bir düşüncenin ürünü olan bu fikirler, her türlü kötülükleri teşvik edip yaymakla, hayra karşı bitmek bilmeyen bir savaş açmışlardır. İnsanları yozlaştırmak isteyen söz konusu fikirlerin savunucuları, ruhsuz bedenlerden inançsiz bir toplum oluşturup kendi çıkar ve şer saltanatlarını sürdürme arzusunadırlar. Böylesine tehlikeli boyutlara uzanmış bu şer odaklarının varlığını bilen ve gören Müslümanlar, artık "hayrın Kur'an ve Sünnete göre yaşamak" olduğunu unutmamalıdır. Yine onlar, İslam dışı kültürlerin oluşturduğu yanlış değer ölçlerine iltifat etmeyip, hayrı, büyük günahları affettirmek için verilen külçicük sadakalardan, ya da İslama uymayan kurum ve cemiyetler icra etmekten ibaret görmemelidirler. "Dünya malı mukabilinde dini satmanın", hidayeti dalalet karşılığında satmak olduğu ve dinden, dolayısıyla hayr yolundan sapmak olduğu gerçeği unutulmamalıdır. اُولئِكَ
الَّذينَ
اشْتَرَوُاا𧝄ضَّلَالَةَ
بِالْهُدى
فَمَارَبِحَ

78;#1618;

ت#1616;#1580;#1614;#1575;#1585;#1614;#1578;#1615;#1607;#1615;#1605;#1618;

و#1614;#1605;#1614;#1575;#1603;#1614;#1575;#1606;#1615;#1608;#1575; #1605;#1615;#1607;#1618;#1578;#1614;#1583;#1610;#1606;#1614; İşte onlar o kimselerdir ki, hidayet karşılığında sapıklığı satın aldılar da, ticaretleri kâr etmedi, doğru yolu da bulamadılar. (Bakara, 2/16) Denilebilir ki hayr, Mizan-ı Hak’ta iyi ve faydalı olan işleri yapmaktır. Hayr, tevhid inancının ve nizamının bozulmadan insanlık hayatında devam etmesi ve ettirilmesidir. Hayr, insanları Allah'a yakın kılan, onları maddi ve manevi gelişmelerde en ileri seviyeye ulaştıran ve Allah'ın rızasına kavuşturan iyilikleri içten gelen bir sevgiyle yapabilmektir. Kısacası hayr, dinin ve dindarlığın en güzel semeresidir. Not: Bu metin, Fahreddin Yıldız’ın Altınoluk, Ocak 1987, 11. sayıdaki yazısından değişiklik yapılarak hazırlanmıştır.

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)